

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY* tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

SIDIK TAŞ

Siirt Milletvekili

Kürt dilbilimci Celadet Ali Bedirhan'ın 15 Mayıs 1932'de çıkardığı Hawar dergisinden dolayı her yıl 15 Mayıs, çeşitli etkinliklerle “Kürt Dil Bayramı” olarak kutlanmaktadır. Fakat dünya genelinde 40 milyonu aşkın insanın konuştuğu ve dünyanın eski dillerinden biri olan Kürtçe ve lehçeleri üzerindeki baskı, yasak ve asimilasyon politikaları geçmişten bugüne devam etmektedir. Dünyanın en büyük dijital sözlüğü Wikipedia'nın 2019 verilerine göre Kürt'çe 721.599 kelime sayısı ile dünyanın en fazla kelime sayısına sahip 9. dildir.

Dil toplumun kültürünü, değerlerini, edebiyatını, sanatını, bilimsel birikimini nesillere taşımada önemli bir unsurdur. Dil toplumların hafızasıdır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi' “bütün halkların eşit dil haklarına sahip olduğunu” bildirmesine karşın, ülkelerin yasalarında gerekse de uygulamalarında dil hakkı engellenmektedir. Yüzyıllardır milyonlarca kişi tarafından konuşulan Kürtçe büyük mücadeleler sonucunda bir dil olarak kabul edilmesine rağmen; resmi bir dil olarak kabul edilmemiş, kamu hizmetlerinde, eğitimde kullanılması için çeşitli girişimler yapılmış ve sonuçsuz kalmıştır. Kürtçenin kamusal alanda kullanımı, anayasal ve yasalarla güvence altına alınmamıştır. Olağanüstü hal kapsamında yayınlanan Kanun Hükmünde Kararnamelerle Kürt dili ve kültürü üzerinde çalışmalar yapan vakıflar dernekler,

kürtçe yayın yapan basın yayın kuruluşları, kürtçe eğitim veren kurs yerleri, özgür okullar, kürtçe sanat yapan tiyatrolar kapatılmıştır.

Bu bağlamda;

1-Kürtçe'nin İkinci resmi dil olarak kabul edilmesi, kamu hizmetlerinde ve kamusal alanda kullanılmasının Anayasa ve yasalarla güvence altına alınması için Hükümetinizin bir çalışması var mıdır?

2- Dünyada 113 ülkede birden çok resmi dil kullanılmaktadır. Demokratik toplumlarda ana dil kişinin kimliğinin ayrılmaz bir parçasıdır. Türkiye'de milyonlarca kişinin konuştuğu Kürtçenin kamusal alanda yasaklanmasının gerekçesi nedir?

3- Ana dilleri Kürtçe olan çocukların, gençlerin ana dillerini öğrenmeleri için Kürtçe dersinin müfredata konması ve Kürtçe dilinde eğitim göreceği okulların açılması için Hükümetinizin bir çalışması var mıdır?

4- Kürtçe dışında dil konuşamayan kişilerin sağlık, ulaşım, kültür gibi haklardan yararlanmaları için resmi kurumlarda uyarı bilgi levhaları dahil çok dilli hizmet neden verilmemektedir. Bu problemi çözmek için somut adımlar atılacak mıdır?

5- Cezaevlerinde Türkçe dışında yazılan mektupların mahkumlara verilmemesinin hukuki dayanağı var mıdır? İletişim ve haber alma hakkını engelleyen bu durumun kaldırılması için Hükümetini bir çalışma yapacak mıdır?